

HATIRALAR

SAYIN M.NEJAT SARIKAMIŞ'IN KALEMİNDEN... NAHİT TURAN ERUZ ÜSTADIMIZ...

Teftiş Kurulu heyeti müfettişlerinin Sn. Nihat Turan ERUZ'u ziyareti (soldan üçüncü)

Hani başlangıç tarihi olmayan anılar vardır ya; eğer onlarla ilgili özel notlarınız da yoksa, yaklaşık 30-35 yıl geriye gidip bunları tam olarak anımsamak kolay olmaz. Gümrük ve Ticaret Müfettişleri Derneği'nin dergisinde yayımlanmak üzere, Değerli Üstatları Nihat ERUZ'u anlatan bir yazıyı benden belediklerini öğrendiğimde bu duyguların içinde buluverdim kendimi. Ayrıca; sevgili Nadir ELİBOL'un "Rüzgâr Gibi Geçmedi" kitabı üzerine ortak bir dostumuzun yazdığı "...Anılar köpük gibidir, uçtu uçacaktır. Zamanla değişir, renkten renge girer ve başkalaşır. Uzun yıllardan sonra, o anıların zamanında size yaşattığı duy-

* E.Gümrük Başmüfettişi Nejat SARIKAMIŞ

gu selini aynen yansıtmak da daha zor olur..." notu halen aklımda iken...

Değerli Üstat, Sevgili Nihat ERUZ Ağabey; ben henüz bir yıllık Müfettiş Muavini iken, 1971 Yılı sonunda İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğü görevine atanmış ve sonraki yıllarda Gümrükler Genel Müdür Yardımcılığı, Kontrol Genel Müdürlüğü görevlerinde bulunarak, 1978 Yılı sonunda da Gümrükler Genel Müdürü olmuştum. O tarihe kadar kendisini artan bir sevgi ve saygıyla izlediğim kişi ne mutlu ki, henüz altı aylık Gümrükler Genel Müdür Yardımcısı olduğum birimin başındaydı.

Çok nitelikli ve başarılı bir Genel Müdürlük yaptı. Yöneticiliği, konulara hakimiyeti, sorunlara

çözüm bulma özellikleri, bazen bizleri şaşırtacak düzeyde olurdu. Özümsemediği görevindeki özverisi ve bizleri geliştiren paylaşımı da tartışılmazdır. Sadece Genel Müdürlük personelinin değil, taşra teşkilâtındaki yönetici ve personelin de feyz aldığı ve güven duyduğu bir kişidir. Hiçbir zaman kendi önceleyen bir yönetici olmamış ve inandığı doğrulardan taviz vermemiştir. 1979 yılında; mesleğini gerektiği gibi yapmasına müdahale eden zamanın Başbakan Yardımcısı ve Bakanına boyun eğmediği için, Müfettişlikten alınarak emrine “Müdür Muavini” olarak atanan genç bir kardeşimize hiç çekinmeden sahip çıkması, O’nun hukuki mücadelesini özgürce sürdürülebilmesini teminen sağladığı ortam ve bu genç adamın davasını kazanarak tekrar Müfettişliğe döneceğini öğrendiğinde de, nelenen gözlerindeki mutluluk, anılarımda özel bir yer tutar. Gerçekten de örnek bir kişiliğe sahiptir. Kendisinden çok farklı düşünen kişilere karşı hoşgörülü ve şahsına yönelik haksızlıklara da bağışlayıcı bir tutum sergilemesi de takdire şayandır. Devletin bir Genel Müdüre sağlaması gereken asgari imtiyaz ve imkânları dahi önemsememiştir. O yıllarda Kurumun sürekli tahsis edemediği resmi aracı bile dert etmeyip, göreve özel aracı(Renault12) ile gelip gitmiştir. Gümrükler Genel Müdürlüğü gibi, son derece önemli ve bir o kadar da sıkıntılı, riskli ve yıpratıcı bir görevi;12 Eylül 1980 öncesinin ve sonrasında çalkantılı dönemlerini de kapsayan süreçte, hakkında tek bir şaibe olmadan, örnek alınacak bir sabır ve çalışmayla, hiç kimseye boyun eğmeden 10.08.1984 günü tamamlamıştır.

Bilindiği gibi aynı zamanda, başarılı bir yazar ve edebiyatçıdır. Bu özelliğinin de kişiliğine olumlu yansımaları sonucu; gönlünde sevgiye yer veren çok iyi bir amir, ağabey ve Üstat’tır. Bizler Onun döneminde, en sıkıntılı hallerde bile morali ve neşesi genel olarak hep yerinde olan Genel Müdür Yardımcıları idik. Nahit ERUZ, aramızdaki sevimli ve bazen de çocukça olaylara mesai saati içinde dahi hem hoşgörülü davranır hem de katkıda bulunurdu .Zaman zaman kahkahalarımızın odalarımızın dışına taşıdığı hallerin başrol oyuncusu ise, herkesin çok sevdiği rahmetli Ünal DURUKAN olurdu. Mutlaka kendisine takılmamızı sağlayacak hoşluklar yaratırdı. Örneğin, Sevgili Ünal amirlerine en doğal haliyle “beyefendi” diye hitabeden bir kişiydi. Nahit Bey ise kendisine böyle hitap edilmesini istemezdi. Ünal’a ta-

kılmak amacıyla; o kelimenin çok olumsuz kullanıldığı bir fıkrayı hepimize anlatıp, Sevgili Ünal’ın boş bulunup O’na her “beyefendi” deyişinde, bizim de ayıplayan nidalarımız eşliğinde “bana yine bunu mu demek istedin’ ’ diye yüklenmeye bayılırdı. Hiç unutmam. Odalar Birliği’nden Sevgili Ünal’ın adına gönderilen derginin henüz açılmamış zarfının üzerinde “Gümrükler Genel Müdürü” yazdığını görünce, zarfı doğruca Nahit Bey’e götürüp, kurguladığım senaryo uyarınca üzerine bir (?) işareti ve “görüşelim’ ’notu koymasını rica etmiştim. Nahit Bey de gülümseyerek gerekeni yapmıştı. Odasına gelince masasının üzerindeki zarfı ve üzerindeki notu gören O güzel insanın şaşkınlıkla Genel Müdürün makamına koşturması, Nahit Bey’in”...Sen kendini dışarıda böyle mi tanıtıyorsun yoksa yerime mi oynuyorsun...” serzenişlerine bir anlam veremeyen ve akabinde bizlerin odaya doluşmasıyla durumu anlayıp rahatlayarak olaya katılan şaşkın hali, halâ gözlerimin önündedir.

Günün birinde, şakasını yaptığımız bu olay; Genel Müdür Yardımcısı bir arkadaşımızın O’nun yerine atanacağını öğrenilmesiyle, gerçeğe dönüştü. Durumu hoşgörülü bir soğukkanlılıkla karşılamasını, bu kişiye farklı hiçbir tavır ve davranışta bulunmamasını takdirle izledik. Atama gerçekleştiğinde de; yeni Genel Müdürü son derece olgun davranışlarla, hatta “...günlerdir hepimizin beklediği fakat sadece yeni atanan kardeşimizin haberinin olmadığı durumu, nihayet Onun da öğrenmiş olmasından mutluyum...” gibi esprili cümlelerin de yer aldığı konuşmasını takiben makamına oturtmasını ve daha sonra Danıştay Kararıyla görevine tekrar geri döndüğünde ise, mevcut Genel Müdüre karşı yüzündeki mahcup sayılabilecek ifadeyi hiç unutmam.

Başta söylediğim gibi, eğer zamanında not almamış iseniz anılar sabun köpüğü gibi. Ama hiç de sabun köpüğü gibi olmayan gerçek, Sayın Nahit ERUZ’un her yönüyle bir güzel insan, başarılı bir Müfettiş ve bu meslekte öğrendiklerini sonraki görevlerinde geliştirerek uygulayan başarılı bir yönetici olmasıdır. Çiçeği burnunda bir Genel Müdür Yardımcısı iken Onunla çalışmaya başlayıp olgunlaşmak da benim şansımdır.

İyi ki vardı ve iyi ki halen bizimle birlikte. Kendisine her şeyin gönlünce olacağı esenlik ve mutluluk dolu nice yıllar diliyor, sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

NAHİT ERUZ

E. Gümrük ve Tekel
Bakanlığı Müfettişi
E. Gümrükler Genel Müdürü

Kırk Beş Yıl Öncesinden
Bir Gazete
DENETİM

Denetim Gazetesini kaç kişi hatırlar bilemiyorum.
Aradan kırk beş yıl geçmiş.

Yazarlarının hemen hemen yarısı ölmüş. Yaşayan yazar ve okurlardan da kaç, o capcanlı, mücadeleci, haydi biraz daha ileri gidelim, o kavgacı Denetim Gazetesi'ni hatırlar ?

Böylesi bir gazete çıkarmada elbet de dernek yerine sendikali olmanın yürekliliği ve şımarıklığı da var.

İsterseniz, kırk beş yıl öncesine gidelim ve Denetim'i biraz olsun tanıyalım.

Nasıl bir gazete imiş bir bıkalım.

DENETİM GAZETESİ, aylık, mesleki, sosyal, kültürel ve edebi gazete.

Gümrük ve Tekel Bakanlığı Müfettişleri Sendikası'nın yayın organı.
İlk sayısının çıkışı, Haziran 1969.

Boyut, günlük gazetelerin yaklaşık yarı büyüklüğünde, 27x39 cm.
24 sayfa.

Sahibi, Gümrük ve Tekel Bakanlığı Müfettişleri Sendikası adına
Başkan Ünal Yaltırık.

Yazı İşleri Müdürü, Erkol Basa.
Sekreter, Nahit Eruz.

xxx

Çıkış nedeni "Başlarken" başlıklı yazıda kısaca şöyle belirtilmiş:
"... Çok kısa tarihçesi içinde memur sendikacılığı henüz beşiğindedir... Canlılığını bu öz sudan alan Gümrük ve Tekel Bakanlığı Müfettişleri Sendikası elbet de aynı alandaki diğer kuruluşlara benzemektedir. Fakat bu benzerlik, insanların insan olarak birbirlerine benzemesi gibidir. Bu itibarla da ayrı bir kişiliği, ayrı bir görüşü ve eylemleri olacaktır.

Yurt çapında yaygın bir örgütler düzeni ; sınır boylarından Anadolu'nun göbeğindeki Tuzgözü'ne kadar , Gümrükleri, Tekelleri, Fabrikaları ile bir eylemler alanı. Bütün bu hizmetlerin , prensipleri, plânları, uygulamaları. Bunlar, bu sendika üyelerinin mutlak olarak çalışma alanlarıdır...

Bu çalışmaların , okumaların, uygulamaların böyle bir mümtaz topluluk üyelerinde akisleri olacaktır elbet de. Düşündükleri, etkilendikleri hususlarda kamu oyuna da duyurmak isteyecekleri bulunacaktır... İşte bu gazete evvelselerde, bütün bu saydıklarımızın yansıtacağı bir ayna olacaktır.

Su hususu da belirtmek yerinde olur ki, DENETİM sadece kendi üyeleri için değildir. İncelenmesinde de görüleceği üzere gazetemiz her konuya ve her yazara açık olacaktır... "

xxx

./..

G

-2-

Yazarlara bakalım :

Mevzuatla ilgili yazarlar : Kayhan Denizer, Metin Yavuz, Erkoş Basa, Kenan Rıza Şahinoğlu, Cemal Erbay, Yahya Benekay, Erdiñç Özerman, Oğuz Anter, İhsan Akın, Yılmaz İsmailoğlu, Burhanettin Başsaraç, Doğan Ak'in, Dr. Turhan Atan, Nejat Akyüz, Reşit Ata, Necdet Bilecik, İhsan Erday, Orhan K. Yüzbaşıoğlu, Oktay Ergül, İbrahim Usta...

Genel konularda, Ünal Yaltırık, Nahit Eruz, Yahya Benekay, Erkol Basa, Ekrem Gimilli.

Ünal Yaltırık, gazetenin çıkış nedenlerine uygun, cesur, atak köşe yazıları yazıyor.

Nahit Eruz, Gezi Notları, Hikâyeler, Bamteli başlıklı taşlamalar ve sanat haberleri yazıyor.

Yahya Benekay'ın "Turne Günlükleri" var.

Erkol Basa'nın başyazıları.

Ayrıca, Müfettiş Kükenli olmayanlardan da epeyce yazı var.

xxx

DENETİM Gazetesi'nin Aralık 1969 sayısından itibaren kinyesinde bir değişiklik oldu.

Sahibi, yazı işleri müdürü ve sekreter aynen kaldı ama Necdet Bilecik Genel Yönetmen olarak geldi.

Ünal Yaltırık'ın İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğü'ne atanması sonrası yapılan sendika seçiminde, Necdet Bilecik, Gümrük ve Tekel Bakanlığı Müfettişleri Sendikası Başkanlığına getirilince, gazetenin kinyesi şöyle oldu :

Sahibi, Necdet Bilecik.

Yazı İşleri Müdürü, Yılmaz İsmailoğlu.

Sekreter, Nahit Eruz.

xxx

Gazetenin yarısı haber dolu.

Sendika haberleri, müfettişlerle ilgili haberler, müfettişler dışında, idarecilerle, gümrüğü ilgilendiren kuruluşlarla ilgili haberler, Tekel Genel Müdürlüğü ile ilgili haberler, sanat haberleri, ekonomik haberler...

Gerçekden, haber oldukça bol.

x

DENETİM'in ilk sayısında, o zamanki Gümrük ve Tekel Bakanı Nahit Mentese ile Sendika Başkanı ve gazetenin sahibi Ünal Yaltırık'ın bir konuşması birinci sayfada yer alıyor.

x

Gene ilk sayıdaki bir başka haberde, Gümrük ve Tekel Bakanlığın-
dan ayrılan İbrahim Tekin'e, Sendikamız ve Teftiş Kurulu'na büyük yararlılıkları dokunması nedeniyle Divan Oteli salonlarında yapılan törenle sendikamızın Şeref Üyeliği verildiği belirtiliyor.

x

Gene, İstanbul Maltepe Sigara Fabrikası'nın törenle hizmete açılışı ve Gümrük ve Tekel Bakanı Nahit Mentese'nin bu nedenle yaptığı konuşma, fotoğraflarla geniş bir biçimde veriliyor.

x

./..

U.

-3-

Mart - Nisan 1970 sayısında, eski Gümrük ve Tekel Bakanlığını Müfettişlerinden İrfan Kızıklı'nın Müsteşarlığa getirilişi, sendika Başkanı ve DENETİM'in sahibi Ünal Yaltırık'ın İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğü'ne atanması, İstanbul Gümrük Muhafaza Müdürlüğüne de emekli Kurmay Albay Kadri Ener'in getirilişi, verilen önemli haberlerden.

Bol haber, bol resim, bol yazı.

xxx

Sendikacılık da, dernekçilik de çok ilginçtir.

Temsil ettiğiniz bir topluluk vardır. Onların adına konuşursunuz, yazarsınız, gerekirse kavga edersiniz.

"Müfettiş hakları" diye çırpınır ve herkesle mücadeleyle göze alırsınız. Teftiş Kurulu Başkanı mı, Müsteşar mı yoksa Bakanlık mı kim olursa herkesle...

Gazete yayınlarıyla, sendikal çalışmalarla başarılı bir sonuç alınınca herkesde sessiz bir memnuniyet, ama tersi olursa işte o zaman yüksek perdeden "bu kadar da ileri gidilmez ki kardeşim" sözleriyle başlayan suçlamalar...

Hani bir söz vardır, "iyi olursa Allah'dan, kötü olursa sebep olan kullardan."

Bu genel kaide burda da pek değişmedi.

Peki, zarar görenler kimler ?

Elbet de bütün müfettişler değil, sendika yöneticileri, gazete yöneticileri ve törpülenmemiş yazıları yazarlar.

DENETİM Gazetesi dönemi capcanlı bir dönemdi.

Aradan kırk beş yıl geçti.

Bu yazı kısa bir anımsama yazısı

Nahit ERUZ

17 Ocak 2014